

Samenvatting interview met Jan JE Pöttgens geboren 10 mei 1936 in Kerkrade
overleden in 2009

Interviewers: Henri Aalders en Herman Quee
Datum: woensdag 17 oktober 2007 te Geleen

Pöttgens startte in 1948 met de opleiding Hogere Burgerschool (HBS-B) in Kerkrade bij de Paters Franciscanen op het Sint Antonius Doctor College; daarna koos hij in 1954 in eerste instantie voor de opleiding tot mijnbouwkundig ingenieur aan de Technische Hogeschool in Delft, maar in 1954 startte hij in Delft met de studie mijnmeten, een combinatie van geodesie en mijnbouwkunde. (Pöttgens was de zevende en laatste GM-ingenieur (geodeet richting mijnmeetkunde), die in 1960 afstudeerde). Tijdens zijn afstuderen, in 1960, was Pöttgens al een jaar in dienst van De Staatsmijnen in Limburg (het latere DSM). In 1963 volgde overplaatsing naar het Hoofdbureau van de Staatsmijnen afdeling Mijnmeten. In deze periode heeft hij ook part-time lesgegeven op de Mijnschool in Heerlen. Pöttgens stapte in 1966 over van de Staatsmijnen in Limburg naar de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij in Arnhem en werkte daar op de afdeling Onderzoek, geleid door prof.dr.ir. L. Wartena.

In 1972 werd Pöttgens benaderd door de Inspecteur-Generaal der Mijnen, ir. W. Martens van de het Staatstoezicht op de Mijnen, een Dienst van het Ministerie van Economische Zaken (dat houdt toezicht op de interne – en externe veiligheid van het Mijnbedrijf). De laatste decennia betekent dit voor Nederland niet alleen veiligheidstoezicht op de kolenexploitatie maar tevens op de zoutwinning in Oost- en Noord-Nederland en de olie- en gaswinning zowel op het vasteland (o.m. Groningen) als op het continentale plat.

Gedurende de sluiting van de Limburgse mijnen raakte het Staatstoezicht ook nauw betrokken door ministeriële besluiten bij de afwikkeling van de mijnschade-problematiek (een gevolg van de schade veroorzakende bodembeweging door de steenkoolontginning). In 1979 kwamen de resultaten van waterpassingen uitgevoerd door de Meetkundige Dienst van Rijkswaterstaat ter beschikking. Daarbij werd geconstateerd dat de bodem in het voormalige mijngebied in Zuid-Limburg in de periode 1974 – 1979 reeds meer dan 5 cm was gestegen.

In 1985 heeft Pöttgens op een congres in Harrogate in Engeland (VIth International Society for Mine Surveying september 1985) voor het eerst het idee gelanceerd dat de bodemstijging in mijngebieden, waar de winning van steenkool en het oppompen van mijnwater beëindigd werd, een gevolg was van de toename van de poriëndruk van dit stijgende mijnwater, het omgekeerde effect van poriëndrukverlaging bij gaswinning uit de ondergrond.

In 1984 werd de Commissie Bodemdaling door aardgaswinning Groningen geïnstalleerd die tot doel had een regeling te treffen voor de vergoeding van kosten die voortvloeien uit bodemdaling ten gevolge van de aardgaswinning. De instelling van deze commissie komt voort uit de overeenkomst die op 31 augustus 1983 werd aangegaan tussen onder meer de Provincie Groningen en de Nederlandse Aardolie Maatschappij.